

MỘT SỐ GIẢI PHÁP QUẢN LÝ NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG ĐÀO TẠO TẠI CHỖ CHO CÁC DOANH NGHIỆP SẢN XUẤT

• ThS. PHẠM MINH PHƯƠNG

Văn phòng UBND tỉnh Hải Dương

Trong các doanh nghiệp sản xuất vấn đề quyết định đến hiệu quả sản xuất - kinh doanh, đến đời sống của cán bộ công nhân viên chính là vấn đề chất lượng lao động. Cán bộ quản lý tốt, công nhân tay nghề cao thì năng suất lao động đạt được sẽ cao. Vì vậy vấn đề sống còn của các doanh nghiệp sản xuất là chất lượng cán bộ công nhân viên. Con đường ngắn nhất đạt được điều này là phải tổ chức hiệu quả công tác đào tạo tại chỗ cho cán bộ công nhân viên ở mỗi doanh nghiệp. Từ những cơ sở lý luận và thực tiễn đào tạo ở các doanh nghiệp sản xuất, có thể đề xuất 8 giải pháp quản lý cơ bản mà các doanh nghiệp sản xuất cần phải thực hiện để nâng cao chất lượng đào tạo tại chỗ:

Giải pháp 1: Xây dựng kế hoạch đào tạo bồi dưỡng sát với yêu cầu nhân lực của doanh nghiệp trong quá trình hội nhập kinh tế.

Giải pháp 2: Quản lý nội dung chương trình đào tạo, bồi dưỡng.

Giải pháp 3: Quản lý đổi mới phương pháp đào tạo, bồi dưỡng.

Giải pháp 4: Tăng cường rèn luyện kỹ năng cho học viên thông qua việc tổ chức thực hành giải quyết các nhiệm vụ và các tình huống sản xuất.

Giải pháp 5: Tăng cường giao lưu và thông tin quản lý trong quá trình đào tạo, bồi dưỡng.

Giải pháp 6: Cải tiến công tác kiểm tra, đánh giá quá trình đào tạo, bồi dưỡng.

Giải pháp 7: Đa dạng hóa các hình thức đào tạo, bồi dưỡng.

Giải pháp 8: Hoàn thiện và tăng cường các điều kiện đáp ứng yêu cầu công tác đào tạo, bồi dưỡng.

1. Xây dựng kế hoạch đào tạo bồi dưỡng sát với yêu cầu nhân lực của doanh nghiệp trong quá trình hội nhập kinh tế

1.1. Mục tiêu

Lập kế hoạch giúp nhà quản lý ứng phó được

với những thay đổi của môi trường trong quá trình thực hiện công việc; tạo khả năng thực hiện công việc một cách khoa học, đưa tới kết quả hành động một cách tối ưu, sự hao phí các nguồn lực một cách ít nhất; tạo điều kiện thuận lợi cho nhà quản lý thực hiện được chức năng kiểm tra, khâu cuối cùng cùng quan trọng tạo thông tin mới cho chu trình quản lý tiếp theo.

Tạo thế chủ động trong công tác đào tạo, bồi dưỡng, đáp ứng tốt nhất yêu cầu về cán bộ và công nhân của doanh nghiệp trong giai đoạn phát triển hiện nay.

1.2. Nội dung và biện pháp thực hiện

Xây dựng kế hoạch là thiết kế các bước đi cho hoạt động tương lai để đạt được những mục tiêu đã xác định thông qua việc sử dụng tối ưu những nguồn nhân lực và vật lực đã có và sẽ được khai thác. Kế hoạch có thể được phân loại theo chỉ số thời gian: Kế hoạch chiến lược (dài hạn) và kế hoạch hành động (ngắn hạn). Mỗi một cơ sở đào tạo cần xây dựng cả kế hoạch chiến lược và kế hoạch hành động.

Lập kế hoạch là khâu đầu tiên cho mọi quá trình quản lý, là chức năng đầu tiên quan trọng của chu trình quản lý đào tạo. Tính kế hoạch là cơ sở của quản lý có kế hoạch, là nguyên tắc của quản lý. Kế hoạch tập hợp những mục tiêu, dự kiến, những công việc cần làm, thời gian thực hiện, nguồn lực cần huy động và kết quả cần đạt.

Lập kế hoạch là nhiệm vụ trọng tâm của công tác quản lý, chỉ khi có kế hoạch cụ thể hoạt động mới được định hướng và có khả năng đi tới thành công.

Lập kế hoạch bao gồm các bước sau:

- Chuẩn bị xây dựng kế hoạch.
- Dự thảo kế hoạch.
- Thông qua dự thảo kế hoạch.

1.3. Điều kiện thực hiện

Cán bộ xây dựng kế hoạch phải có trình độ về công tác xây dựng kế hoạch.

Mối liên hệ giữa bộ phận đào tạo, bồi dưỡng và các bộ phận khác của doanh nghiệp cũng như với các cấp quản lí của công ty phải được đảm bảo thường xuyên những thông tin cần thiết cho công tác đào tạo, bồi dưỡng.

2. Quản lí nội dung chương trình đào tạo, bồi dưỡng

2.1. Mục tiêu

Nhằm phát triển được các chương trình đào tạo và chương trình bồi dưỡng thoả mãn các yêu cầu:

- Chương trình phải đảm bảo một kết cấu hợp lí, nội dung và thời lượng không vượt quá phạm vi chương trình đào tạo công nhân được Tổng cục dạy nghề phê duyệt và không ảnh hưởng đến tiến độ sản xuất của doanh nghiệp.

- Đảm bảo đầy đủ các nội dung nghiệp vụ chuyên biệt phù hợp với quy mô, đặc điểm của đối tượng đào tạo và yêu cầu của việc mở rộng quy mô và thay đổi công nghệ của các bộ phận nói riêng, của doanh nghiệp nói chung.

- Nội dung chương trình có khả năng bù đắp những kiến thức, hình thành những kĩ năng cần thiết cho công nhân.

2.2. Nội dung và biện pháp thực hiện

Trong quá trình bồi dưỡng các cán bộ và giáo viên tham gia đào tạo, bồi dưỡng phải tự xây dựng một nội dung chương trình cụ thể, chi tiết cho mình. Đồng thời do sự phát triển kinh tế - xã hội với tốc độ hiện nay, sự bùng nổ thông tin và quá trình đổi mới sản phẩm, công nghệ, cần phải cải tiến, đổi mới nội dung chương trình đào tạo, bồi dưỡng đảm bảo phù hợp và đón đầu được những yêu cầu ngày càng cao của xã hội, của thị trường hiện nay.

Các biện pháp cụ thể được triển khai nhằm thực hiện giải pháp này:

- Xác định đúng và kịp thời nhu cầu đào tạo
- Xây dựng nội dung chương trình đầy đủ, đảm bảo mục tiêu yêu cầu và phù hợp với đối tượng
- Biên soạn tài liệu phục vụ giảng dạy, học tập có chất lượng.

2.3. Điều kiện thực hiện

Đội ngũ cán bộ giáo viên có trình độ vững vàng về lí luận và tay nghề, nghiệp vụ đào tạo, bồi dưỡng; nắm vững chương trình, nhu cầu bồi dưỡng và đặc điểm đối tượng người học.

Đội ngũ cán bộ giáo viên được tạo điều kiện

đọc sách, nghiên cứu, tiếp cận với các chương trình, tài liệu ở các trường nghề cũng như các cơ quan và địa phương khác.

3. Quản lí đổi mới phương pháp đào tạo, bồi dưỡng

3.1. Mục tiêu

Đổi mới phương pháp đào tạo, bồi dưỡng, sử dụng, phối hợp các phương pháp đạt tới mức độ thích hợp nhất tạo nên sự gắn bó trong hoạt động dạy và học của giáo viên và học viên; phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo của học viên, làm cho quá trình tiếp thu kiến thức và hình thành các kĩ năng đạt hiệu quả cao.

3.2. Nội dung và biện pháp thực hiện

Đổi mới phương pháp dạy học là một trong những nhiệm vụ quan trọng, là một trong những biện pháp chủ yếu để nâng cao chất lượng đào tạo, bồi dưỡng tại chỗ của Công ty.

Nhằm đạt các mục tiêu của công tác bồi dưỡng, đổi mới phương pháp bồi dưỡng cần thiết phải được thực hiện bởi những biện pháp dưới đây:

- Lựa chọn và sử dụng phối hợp các phương pháp dạy học nhằm phát huy tính tích cực hoạt động của học viên.

- Tăng cường sử dụng thiết bị kĩ thuật dạy học.

3.3. Điều kiện thực hiện

Đội ngũ cán bộ giáo viên có trình độ chuyên môn nghiệp vụ cần thiết, có kinh nghiệm hoạt động giảng dạy của mình.

Cơ sở vật chất, trang thiết bị phục vụ giảng dạy và học tập đầy đủ, đáp ứng được yêu cầu.

4. Tăng cường rèn luyện kĩ năng cho người học thông qua việc tổ chức thực hành giải quyết các nhiệm vụ và các tình huống sản xuất

4.1. Mục tiêu

Thực hành các nhiệm vụ học tập thông qua giải quyết các tình huống sản xuất giúp người học làm quen với những thao tác, quy trình; thực hiện các chức năng, nhiệm vụ của mình trong dây chuyền sản xuất; làm quen với phương pháp tình huống trong sản xuất, nắm được quy trình giải quyết tình huống. Thực hiện tốt hoạt động này là cách tích cực góp phần hình thành và phát triển kĩ năng sản xuất nói chung, kĩ năng giải quyết các tình huống nói riêng cho người học.

4.2. Nội dung và biện pháp thực hiện

Phương pháp tình huống trong đào tạo là tổng hợp những biện pháp, cách thức mà người giáo viên dùng để tiếp cận, tác động, can thiệp, ứng phó, xử lý các tình huống nảy sinh gây ra những độ biến động nhất định trong quá trình học tập của người học và gắn nội dung học tập với thực tiễn sản xuất của họ, nhằm đưa hoạt động đó trở lại trạng thái ổn định, đồng thời thúc đẩy hoạt động đó tiếp tục phát triển theo mục tiêu mong muốn, khả thi.

Thực hành là một hình thức luyện tập, tức là lặp đi lặp lại những thao tác, hành động nhất định nhằm củng cố kiến thức và hình thành những kĩ năng, kĩ xảo cần thiết.

- Xây dựng hệ thống bài tập luyện tập, tình huống sản xuất;

- Tổ chức cho học viên giải quyết các bài tập, tình huống.

4.3. Điều kiện thực hiện

Hoạt động này phải được đưa vào trong chương trình kế hoạch bồi dưỡng một cách cụ thể chi tiết.

Đội ngũ cán bộ giáo viên có trình độ chuyên môn sâu về nghiệp vụ sư phạm và giàu kinh nghiệm trong sản xuất.

5. Tăng cường giao lưu và thông tin quản lí trong quá trình đào tạo, bồi dưỡng

5.1. Mục tiêu

Làm giàu thêm những hiểu biết, những kinh nghiệm sản xuất; làm tăng khả năng dự đoán chiều hướng phát triển của đối tượng; làm tăng khả năng ra quyết định trước hoàn cảnh; làm tăng khả năng xử lý tình huống;... Có thể nói phẩm chất và năng lực của người công nhân thông qua đó cũng được trau dồi và nâng cao.

5.2. Nội dung và cách thực hiện

- Tổ chức hội thảo, xêmina theo các nội dung chuyên đề, phát huy tính tích cực và kinh nghiệm thực tiễn của học viên.

- Tổ chức cho học viên tham quan, nghiên cứu thực tế sản xuất trong và ngoài doanh nghiệp.

5.3. Điều kiện thực hiện

Mối quan hệ giữa bộ phận đào tạo với các bộ phận khác của doanh nghiệp và giữa doanh nghiệp với các đơn vị bạn luôn đảm bảo liên thông, liên kết tích cực, thường xuyên.

Doanh nghiệp tạo điều kiện thuận lợi về cơ sở vật chất, phương tiện đi lại và các điều kiện

thiết yếu khác phục vụ tham quan, thực tế.

6. Cải tiến công tác kiểm tra, đánh giá quá trình đào tạo, bồi dưỡng

6.1. Mục tiêu

Kiểm tra tác động vào hành vi của con người nhằm nâng cao tinh thần trách nhiệm của họ, đồng thời kiểm tra nhằm mục đích tìm hiểu xem các mục tiêu, các quy định được thực hiện như thế nào? Kịp thời phát hiện những sai sót để người học điều chỉnh, sửa chữa.

6.2. Nội dung và biện pháp thực hiện

Kiểm tra đảm bảo tạo lập mối liên hệ ngược thường xuyên và bền vững trong quản lí. Quá trình quản lí đòi hỏi những thông tin chính xác, kịp thời về thực trạng của đối tượng quản lí, về việc thực hiện các quyết định đã đề ra. Có thể khẳng định rằng quản lí mà không kiểm tra coi như không có quản lí.

Đối với công tác quản lí đào tạo, bồi dưỡng tại chỗ của doanh nghiệp, nội dung kiểm tra tập trung vào: việc tổ chức thực hiện mục tiêu, kế hoạch; quy chế giảng dạy học tập, thực hiện nội quy của doanh nghiệp, ăn ở sinh hoạt của người học; hệ thống cơ sở vật chất, trang thiết bị phục vụ bồi dưỡng; hiệu lực quản lí của các bộ phận chức năng, các tổ chức, nhóm chuyên môn.

6.3. Điều kiện thực hiện

- Đội ngũ cán bộ giáo viên nắm vững nội dung phương pháp, hình thức và quy trình kiểm tra.

- Thái độ công bằng, nghiêm minh trong kiểm tra.

- Điều kiện phương tiện phục vụ cho kiểm tra đầy đủ.

7. Đa dạng hóa các hình thức đào tạo, bồi dưỡng

7.1. Mục tiêu

Nhằm tạo điều kiện cho người học chọn được cách học thích hợp với mình, đáp ứng được nguyện vọng nâng cao trình độ học vấn, rèn luyện kĩ năng nghề nghiệp.

7.2. Nội dung và biện pháp thực hiện

- Bồi dưỡng tập trung dài hạn tại doanh nghiệp.

- Bồi dưỡng tập trung ngắn hạn tại cơ sở sản xuất hoặc tại địa điểm đào tạo của doanh nghiệp.

7.3. Điều kiện thực hiện

- Chủ động, sáng tạo, sử dụng hình thức phù hợp nhất với điều kiện cụ thể.

- Số liệu điều tra, khảo sát nhu cầu đặc điểm người học chính xác. Số lượng người học cùng đặc điểm đủ tiêu chuẩn mở lớp.

- Thời gian, địa điểm mở lớp phải thích hợp với khả năng thực hiện của đội ngũ cán bộ, giáo viên.

8. Hoàn thiện và tăng cường các điều kiện đáp ứng yêu cầu công tác đào tạo, bồi dưỡng

8.1. Mục tiêu

Tập trung xây dựng và phát triển bộ phận đào tạo của doanh nghiệp về mọi mặt. Phát triển quy mô, xây dựng và bồi dưỡng đội ngũ cán bộ giáo viên có đầy đủ phẩm chất, năng lực giảng dạy, thực tiễn sản xuất và quản lý điều hành sản xuất, đáp ứng được mọi yêu cầu, đòi hỏi của công tác đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, công nhân của doanh nghiệp trong thời kì đổi mới, thời kì công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước.

8.2. Nội dung và biện pháp thực hiện

- Xây dựng đội ngũ cán bộ, giáo viên.
- Tham mưu với doanh nghiệp về vấn đề hiện đại hóa cơ sở vật chất, thiết bị và bổ sung tài liệu phục vụ công tác bồi dưỡng.

8.3. Điều kiện thực hiện

Xây dựng đội ngũ cán bộ giáo viên và hiện đại hóa cơ sở vật chất phục vụ đào tạo bồi dưỡng. Đội ngũ cán bộ giáo viên của doanh nghiệp có tinh thần thiết tha, tâm huyết nghề nghiệp, đủ trình độ, khả năng tiếp cận tri thức mới.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ GD-ĐT, *Chiến lược phát triển GD 2001- 2010*, NXB Giáo dục. 2002.
2. Bộ GD-ĐT, *Điều lệ trường Trung học*, NXB Giáo dục, 2000.
3. Đặng Quốc Bảo, *QLGD một số khái niệm và luận đề - Trường CBQL TU I*, Hà Nội. 1995.
4. Nguyễn Thị Bình: *Bài giảng lớp CBQL kế cận cấp sở*. 1994.
5. Nguyễn Đình Chính - Phạm Ngọc Uyển: *Tâm lý học QL* - NXB Giáo dục, 1998.

SUMMARY

The article proposes and analyzes eight solutions in management to improve the quality of on-the-job-training provided for staff of establishments of production.

PHƯƠNG PHÁP GIẢI BÀI TẬP...

(Tiếp theo trang 40)

Cột 1. Thí nghiệm		Cột 2. Hiện tượng quan sát được	
1	Thả viên kẽm vào ống nghiệm đựng dung dịch HCl	A	Cháy với ngọn lửa màu sáng xanh, tạo khí có mùi hắc. Màu tím chuyển thành màu đỏ
2	Dẫn khí hidro vào ống nghiệm đựng CuO nung nóng	B	Cháy sáng chói. Có những hạt sáng bắn ra. Sau phản ứng có tạo thành chất rắn màu đen nâu
3	Đốt dây sắt nóng đỏ trong không khí rồi đưa nhanh vào bình khí oxi	C	Có bọt khí không màu xuất hiện và bay lên
4	Đốt lưu huỳnh trong bình khí oxi. Sau phản ứng, đưa mẫu giấy qui tím ẩm vào bình	D	Có giọt nước bám ở thành ống nghiệm. Màu đen của chất rắn biến thành màu đỏ
		E	Cháy với ngọn lửa màu sáng xanh, tạo khí có mùi hắc. Màu tím chuyển thành màu xanh

1 - ...   2 - ....   3 - ...   4 - ...

Hướng dẫn trả lời:

Đọc nội dung các thí nghiệm ở cột 1. Xem xét hiện tượng đã cho ở cột 2 và nhớ lại các phản ứng điều chế khí hidro, hidro khử đồng (II) oxit, đốt sắt trong khí oxi, đốt lưu huỳnh trong oxi. Từ đó sẽ ghép để có kết quả đúng như sau:

1 - C   2 - D   3 - B   4 - A

Một số chú ý:

- Khác với câu hỏi tự luận, câu hỏi trắc nghiệm khách quan hóa học ngắn gọn và chỉ yêu cầu HS làm trong một thời gian rất ngắn từ 1 phút đến 1 phút rưỡi. Do đó khi đọc đề trắc nghiệm khách quan xong, cần khẩn trương ra quyết định để chọn câu trả lời nhanh theo yêu cầu của đầu bài.

- Dù là loại câu ở dạng nào, HS cũng cần hiểu nội dung của khái niệm hóa học, định nghĩa, biết được tính chất của các chất đã học, các hiện tượng thí nghiệm, các thí dụ cụ thể và các phản ứng hóa học minh họa... Vận dụng được trong các điều kiện cụ thể.

- Đối với câu trắc nghiệm khách quan hóa học có nội dung định lượng thì các số liệu thường đơn giản, không đòi hỏi lắt léo nên có thể tính nhẩm một cách dễ dàng. Tuy nhiên cần giải như bài tự luận rất nhanh để tìm ra đáp số và chọn ngay phương án đúng.

SUMMARY

The author presents 4 forms of objective test exercises and methods to solve these exercises in grade 8 chemistry in lower secondary schools.